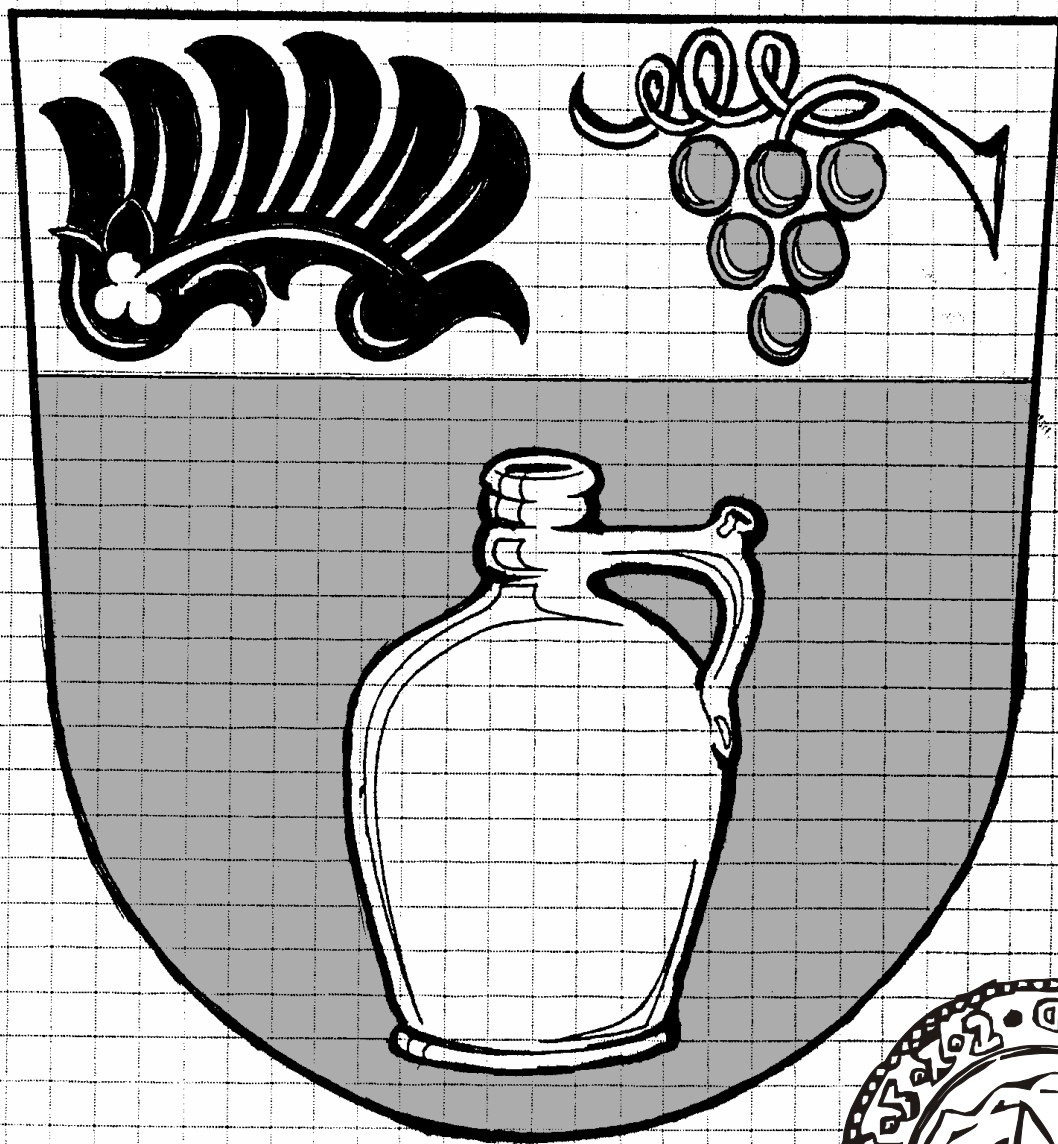

Štengarůvček

Č. 3 / 1999

Z P R A V O D A J O B C E Š I T B O Ř I C E

Z Á Ř Í * R O Č N Í K 5

Vážení občané,

Již nám plyne druhá polovina roku a stále více musíme myslet, že se nám nezadržitelně blíží závěr roku. Z tohoto důvodu se musíme snažit co nejdříve zrealizovat ty investiční akce, které jsme si pro letošní rok naplánovali, a které jsou závislé na příznivém počasí. Hlavně se jedná o komunikace a to na ul. Dolní a Pod Svatojánkem, části komunikace na Divácké a naši snahou bude vybudovat příjezdovou komunikaci ze zadní strany ke hřbitovu. Samozřejmě počítáme s tím, že v příštím roce budeme dle možností pokračovat s budováním a opravami dalších komunikací v obci. Stále však největší problém, co se týče komunikace, zůstává ulice Divácká. Zde však nemůžeme provádět rekonstrukci z finančních prostředků obce, poněvadž tato komunikace je v majetku státu a údržbu má zajišťovat okresní správa silnic. Ta však nemá dostatek finančních prostředků. Z tohoto důvodu rekonstrukci komunikace nemůže dělat, přestože jsem je donutil zpracovat na tuto stavbu projektovou dokumentaci. V tomto případě bude asi nutné vyvinout tlak na vyšší státní orgány, poněvadž tento úsek nezajišťuje bezpečný provoz, když pomineme neméně důležitou otázku, kterou je celková úprava ulice.

Tento rok nás čekají ještě některé opravy střech, drobnější opravy budov a čeká nás ještě v tomto roce zahájit hlavní investiční akci, kterou je celková rekonstrukce a přestavba budovy bývalé Orlovny.

I v letošním roce jsme se zúčastnili soutěže „Vesnice roku“. Můžeme konstatovat, že jsme byli vyhodnoceni vcelku příznivě. V rámci okresu Břeclav jsme obdrželi cenu za spolkový život v obci. Je třeba proto poděkovat všem spolkům v obci, které pracují nejen ve prospěch vlastního spolku, i když je to záslužné, ale i ve prospěch všech občanů v obci, a to jak po stránce služeb tak i kultury. Tyto spolky mají ten největší význam a patří jim za to dík.

Na tomto místě bych chtěl navázat na problém vzhledu obce a celého životního prostředí. Kdo do naší obce zavítá je mile překvapen celkovým vzhledem a úpravou obce. Především parkovou úpravou a hezkými předzahrádkami, květinami v oknech domů apod.

Přesto si také všimnou nedostatků, na které mne upozorní současně se slovy chvály. Chtěl byl předně poděkovat všem těm, kteří mají hezké předzahrádky plné květin, nebo pěkně upravený trávník. Jsou opravdu krásné, je jich většina a stále jich přibývá. Jsou však ještě domy, které na tyto hezké květinové zahrádky čekají. Prozatím ještě někde rostou zemědělské plodiny, většinou jetel, někde však i brambory, jinde jsou zbytečné staré skládky materiálu. Nejvíce mne mrzí když se jedná o frekventovaná místa a ulice v obci. Jsem v tomto případě i svědkem stížností některých občanů, kteří mají zahrádky upravené, ale vzhled ulice jim zhoršují prostory u stodol, kde roste jetel. V tomto případě si majitel stodoly myslí, že to tam takhle stačí, ale zapomíná, že i tato zahrádka přispívá k celkovému vzhledu obce. Proč nemohou být i zde květiny? Postupně se o výsadbu květin snažíme i na obci. Bohužel někteří občané si to často pletou s místem, kde se zadarmo a v noci dají získat květiny domů. Nejčastěji se nám to stává s květinami, které jsou vysázeny ve skružích před radnicí, kde se vždy ztratily vysázené muškáty. Takový člověk si zaslouží odsouzení od nás všech, kteří chceme mít hezkou ulici a obec. Často někteří říkají, co je mně do toho, vždyť je to obecní. Tady je nutné podotknout, obecní je nás všech a je naší morální povinností se o to starat jako o svoje. Nemyslím tím, že si někdo může přivlastnit a užívat obecní pozemek pouze ve vlastní prospěch. Není ani možné, aby si na veřejné prostranství občan vysazoval bez povolení ovocné stromy, potom sklízel ovoce a úklid pod stromem ho po celý rok, a hlavně na podzim, až spadne listí, nezajímal jen proto, že je to obecní pozemek.

Ačkoliv jsem často se svých úvodních slovech psal o tom, jak je nutné nakládat s odpadem, stále dochází k případům, které je nutné odstranit. Při zavádění poplatků, které někteří občané nechtěli pochopit, jsme zdůvodňovali jejich výši množstvím odpadů, které na kontejnerech musíme vyvést na skládku do Martinic. Některé občané stále na tyto kontejnery vyváží veškerou zeleň, kterou je možné doma kompostovat, vyváží na kontejnery ve větším množství zeminu a kamení ze staveb,

kteří je možné po dohodě s pracovníky na OÚ vyvést na skládku v Lízalech. Jedině tak můžeme snížit množství odpadu a následně snížit nebo minimálně udržet výši poplatků. Chce to jen mít stále tuto otázku na mysli a tyto zásady dodržovat. Jedině tak můžeme šetřit svoji a obecní kapsu a peníze, které ve formě poplatků za odpad vyvezeme na skládku, můžeme investovat a užívat jinak. Byl bych velice rád, kdyby jste vše co jsem napsal ve věci zahrádek, odpadů a vzhledu naší obce nebrali pouze jako stížnosti a zákazy. Je mým přáním, aby jsme se nad tím vším zamysleli a každý z nás v této věci něco udělal bez pocitu zloby a zášti.

Bliží se Václavské hody, které jsou takovým světlem v obci. Sejde se rodina a známí. Bylo by hezké, aby jsme všichni znovu udělali

něco navíc pro vzhled našeho domova, ulice a obce.

Tyto hody nás čeká ještě něco navíc. Bude to historický okamžik uvádění oficiálního obecního znaku a praporu do života obce. Na hodovou neděli, pokud nedorazí k nějakým problémům, bude tento znak slavnostně posvěcen a vyvěšen na radnici za účasti a pomoci naší krojované mládeže.

Bude to další velice důležitý krok ke zviditelnění naší obce, bude to, jak jsem již uvedl, historický okamžik, poněvadž znak k obci patří a je v něm ztvárněna její historická minulost.

Vladimír Kulíšek
starosta

Aktuality z obce

Informace občanům

Znak a prapor

Dne 12.7.1999 Vladimír Kulíšek a místostarosta Josef Zelinka v Praze, v budově parlamentu ČR, převzali dekret o přidělení obecního znaku a obecního praporu s přesnou definicí podoby těchto symbolů.

Návrhy obecního znaku zpracoval místostarosta J. Zelinka. Při vypracování znaku se vycházelo z historie obce a z nejobecnější charakteristiky naší vesnice. Bylo zpracováno několik variant, které byly konzultovány s pracovníky státního archivu a zkušenými heraldiky. PhDr. Ivo Durecem a s ředitelem Krajského archivu v Brně, velmi uznávaným heraldikem PhDr. Ivanem Štarhou. Po jejich připomínkách zůstaly dvě poslední varianty. Ty rovněž schválilo obecní zastupitelstvo obce Šitbořice. Tyto vítězné varianty byly zaslány do heraldické komise parlamentu ČR. Podrobnější informace jsou uvedeny v dalším článku. – JZ –

Záhadný znak v obilí

Dne 17.7. 99 byly na pozemku zvaném „Rozdíly“, zjištěny tzv. „agrosymboly“. O tomto jevu byly ještě ten den informovány redakce ČTK, redakce několika novin, televizní stanice ČT, NOVA, PRIMA a také Klub psychotroniky a

UFO, Plzeň (PSC 320 22, Borská 19, tel.: 019/274356).

Tento klub zaslal na OÚ podrobný dotazník, na který bylo v rámci našich vědomostí a poznatků odpovězeno. Zároveň byla odeslána i videokazeta, kterou pořídil starosta obce ještě 17.7. Bližší informace k tomuto jevu podává Petr. Hájek v dalším článku. – JZ –

„Vesnice roku“

I v letošním roce proběhlo okresní kolo soutěže o „Vesnici roku“. Letos tuto soutěž na okrese Břeclav vyhrála obec Perná. Šitbořice obdržely cenu za „spolkový život“.

V této souvislosti rozeslal OÚ několik kritických dopisů na Okresní úřad v Břeclavi, Správu komunikací Břeclav a na ministerstvo životního prostředí. V dopise je konstatován katastrofální stav příjezdových silnic do naší několikrát již oceněné obce. A to silnice od Těšanské křižovatky, kde po celé léto nebyly ani vysekány příkopy, takže se do Šitbořic přijíždělo plevelovým tunelem, dále po Divácké ulici i od Nikolčic.

Vzhledem k tomu, že tyto komunikace nepatří obci, snažíme se alespoň takto alarmovat

příslušné instituce. Vždyť do Šitbořic se vlastně nedá slušně přijet. – JZ –

Návrh obecní vyhlášky

Kontrolní komise připravila návrh na doplnění obecní vyhlášky o místních poplatcích. Doplněk bude řešit poplatky za dlouhodobé parkování v obci. – JZ –

Družba se Švýcarskem pokračuje

Koncem srpna zaslal OÚ oficiální pozvánku do Švýcarské obce Dinhard, ve které zve nové obecní zastupitelstvo na návštěvu naší obce. Bude to v prvních týdnech měsíce října. Nyní OÚ připravuje podrobný program pro švýcarské hosty. Letos v květnu u nich byl náš mládežnický pěvecký sbor. – JZ –

Setkání regionů

V sousedních Těšanech proběhla v pátek až neděli 3. – 5. 9. 1999 významná kulturní akce „Setkání dvou regionů“ – Hanáckého slováčka a Brněnska. Na této akci se významně podíleli i občané naší obce. Šitbořičtí výtvarníci Světlana a Jiřina Kulíškovy a J. Zelinka vystavovali svoje díla a mladí krojovaní se zúčastnili hlavního nedělního programu „Setkání u cimbalu“. Akce byla hojně navštívena. Pro nás je to výzva, zda také Šitbořice dokáží vymyslet a zorganizovat kulturní akci, která by oslovila celý region. – JZ –

Volně pobíhající psi

V poslední době se množí vážné připomínky našich občanů ve věci volně pobíhajících psů po obci. V minulosti bylo bohužel zaznamenáno několik vážných útoků psů

na občany, dokonce na děti. Proto důrazně upozorňujeme všechny majitele psů na jejich povinnosti. V případě, že se situace s volně pobíhajícími psy nebude lepší, budou majitelé psů zjištěni a komise pro veřejný pořádek jim vyměří pokutu. Vážnější případy budou předány Policii ČR. Všichni si přece přejeme, aby naše ulice byly bezpečné pro nás a především pro naše děti – Pamatujme na to !!. – JZ –

Chaloupky '99

Také letos měly šitbořské děti možnost strávit část prázdnin na táboře, který pro ně připravili obětaví vedoucí z řad naší mládeže pod vedením Evy Čermákové.

První čtrnáct dní prožily starší děti – od 10 do 14 let – v „drsných“ podmínkách pod stany v Rakoveckém údolí u Jedovnic. Na tuto dobu se proměnily v neohrožené indiánské lovce.

Mladší děti do 10 let pak byly od 23. do 31.7. na faře v Osově Bítýšce. Také pro ně byl připraven program. Soutěže a hry byly inspirovány českými pohádkami.

Doufáme, že naše děti budou na tyto prázdniny rády vzpomínat.

Veronika

Občané při úpravě veřejného prostranství

Při úpravě cesty a kanalizace na ulici Přátelství (Slavičí údolí) se nejvíce podíleli občané Josef Nevídal č. 57 a František Tihlařík č. 497.

Při budování hřiště a výsadbě zeleně na rovince se podíleli občané z okolních domů. Zvláště děkujeme manželům Nevídalovým č. 571. Všem občanům za jejich pomoc děkujeme.

A. Tesař

Šitbořáci u Klause

Koncem června se v poště OÚ objevila obálka s razítkem „Poslanecká sněmovna parlamentu ČR“ a textem „Dostavte se v počtu 2 osob dne 12.7. v 9.30 hod do budovy poslanecké sněmovny k převzetí dekretu o udělení obecního znaku a obecního praporu ...“ Naše několikaletá

snaha o vytvoření nových obecních symbolů byla konečně korunována úspěchem. Bylo rozhodnuto, že do Prahy pojedou starosta a tvůrce návrhu na obecní znak.

12. července již v 9 hodin byl v přijímací místnosti v přízemí budovy sněmovny pěkný nával. Bylo pozváno asi 40 obcí a měst a někteří

nedodrželi předepsaný počet osob.

Každý z nás obdržel vizitku „Host parlamentu“, kterou jsme si museli připnout na klop. Po projití detektorem proti kovovým předmětům jsme mohli postoupit do vyšších pater sněmovní budovy. V parlamentním salonu se nás ujali zástupci kanceláře předsedy parlamentu. Ti nás rozdělili. Pro dekret si půjde pouze jeden zástupce obce a ostatní se museli shromáždit na boku sálu do vymezeného prostoru. Starostové byli jako školáci seřazeni do zalomeného trojřádu pěkně podle abecedy. O půl desáté k volně stojícímu mikrofonu přistoupil předseda parlamentu Václav Klaus. Za ním se postavili členové heraldické komise a další zástupci parlamentu. V nabitém sále bylo dusno a horko. Pan Klaus několika větami zdůraznil význam tohoto aktu. Potom na vyzvání vystupovali zástupci jednotlivých obcí a měst, pan Klaus k nim přistupoval a osobně předal dekret o přidělení obecních symbolů. S každým prohodil několik vět, fotoaparáty cvakaly, kamery zaznamenávaly důležitý okamžik. Mě se podařilo zaujmout dobré místo, a tak jsem mohl pořídit záběry docela zblízka. Zároveň jsem ale zjistil, že mi dochází film.

Po předání dekretů pan Klaus ještě jednou obešel sál a s každým si osobně přitůknul na zdraví i s námi na boku sálu.

Zcela neformálně začala spontánní beseda s předsedou parlamentu i s ostatními v sále. Objevili se tam M. Beneš z ODS, Jan Kasal z KDU-ČSL a další. Václav Klaus se ochotně

s každým nechal vyfotit. Mě se podařilo naaranžovat našeho starostu s předsedou parlamentu. Starosta mu předal pohlednici Šitbořic, na druhou stranu se nám podepsal a já!! – v prvním fotoaparátu už nebyl film, pohotově vytahuji druhý fotoaparát a nic – měl prázdné baterky.

Pana Klause se mezitím chopili další a další.

I my jsme se setkali s mnoha zástupci jiných obcí. Sdělili jsme si svoje zkušenosti a poznatky. Potom jsme byli vyzváni k prohlídce celé budovy sněmovny. V bufetu se dalo docela levně nakoupit. Prohlédli jsme si i vyhlášenou parlamentní restauraci. V jednací síni sněmovny bylo možno se posadit na

místa známých poslanců nebo i do čela sněmovny. Napsali jsme pozdrav našemu známému poslanci Ladislavu Šustrovi z Telnice.

Ten den byl opravdu významný, neboť obec Šitbořice poprvé ve své historii obdržela dekret, že jí byl schválen obecní znak a obecní

prapor a tyto symboly můžeme užívat při všech prezentacích a budou již navždy trvale spjaty se jménem naší obce.

Ing. Josef Zelinka,
místostarosta

Škola ž

Základní škola

V letošním školním roce navštěvuje školu celkem 245 žáků, z toho 28 prvňáčků.

K 1. září 1999 byly provedeny změny ve funkcích. Zástupcem ředitele školy byl jmenován pan učitel Mgr. Bohuslav Vytrhlík, výchovným poradcem pro chlapce pan učitel Mgr. Ivo Prokeš a výchovným poradcem pro dívky paní učitelka Mgr. Ivana Graclová.

Stávající učitelský sbor doplnily nové paní učitelky: Mgr. Irena Mikešová - tř. učitelka 5. tř.

Mgr. Kateřina Chlupová - tř. učitelka 2.B
Mgr. Jana Čermáková - učitelka ČJ - OV

a učitelky Martina Halászová - tř. učitelka 2.A a Lucie Zemánková - tř. učitelka 3. tř.

Začátkem roku nás překvapil nebývalý zájem dětí o zařazení do školní družiny, a proto bylo navíc otevřeno i druhé oddělení.

Mimo povinné vzdělávání nabízíme žákům v rámci mimoškolní činnosti i zájmové kroužky. Záleží na dětech samotných a na podpoře jejich rodičů, zda žáci využijí mimořádné nabídky k rozvoji svých zájmů a talentu.

Kroužky ve školním roce 1999/2000:

Pro žáky 1. - 5. ročníku:

DUHA - kroužek výtvarného umění,
Pěvecký, přírodovědný, hra na flétnu, cvičení z ČJ, sportovní hry 1. - 2. tř. , sportovní hry 3. - 4. tř. , atletický, včelařský, práce s počítačem, rukodělný, folklórní tanec.

Pro žáky 6. - 9. ročníku:

DUHA - kroužek výtvarného umění
pěvecký, recitační, literárně-dramatický,
cvičení z matematiky a z ČJ, rukodělný

Včelařský, atletický košíková dívky,
chlapci sportovní hry dívky, práce s počítačem,
hra na kytaru, volejbal a stolní tenis.

V rámci kroužků chceme také nacvičit sportovní vystoupení žáků na všesokolské slety v roce 2000. Prozatím se přihlásili starší a mladší dívky.

Pro tento školní rok plánujeme pro veřejnost několik zajímavých akcí. Přijměte pozvání na první z nich - "Soutěž o nejlepšího dýňáka". Přijďte v pátek, 1. října odpoledne, společně se svými dětmi, vnuky a vnučkami prožít radost z dýňáků, táborového ohně i večerní výstavy v parku.

PaedDr. Jarmila
Novotňáková,
ředitelka ZŠ

Mateřská škola

Provoz v tomto školním roce byl zahájen ve středu 1.září 1999, a to

hned celý den.

Tradičně nás navštívil pan starosta Vladimír Kulíšek, prohlédl si hezky připravenou a vyzdobenou školu, představil se dětem a popřál, aby se jim v mateřské škole líbilo.

Mateřská škola má i letos 3 třídy, počet zapsaných dětí je 61. O tyto děti bude pečovat 5 pedagogických pracovníků a 3 správní zaměstnanci.

Opět máme pro děti připravený bohatý program, doufáme, že se nám ho podaří splnit a děti budou v mateřské škole rády a spokojené.

Kolektiv zaměstnanců mateřské školy v Šitbořicích

Šitbořský historke ze starých časů

Jaký hlópostě plkávala strěcci ve sklepě ho vína

Strěček Vencel: „Naši stařeček Kaňa v dědině bele velké mozekant. Homěle hrát na hřebínek, měle také staró rozvrzanó harmoniko ha starý hósle, na kerých bele jenem tři strone. Hrávale děckám vo hodech na malé mozece za mlatama. Dež jim harmonika zteřela ha hósle se načisto rozgližile, tak čtle v kalendářo velkó reklamo, v keré firma Lidl v Brně na Zelným rynko inzeruvala, že za levné peníz prodajó nástroj ogarino, na keró se dá zahrát každá pěsnička. Stařeček napsale Lídlovi kartko, habe jim poslale ogarino vlakem do Sokolnic, že se tam pro ňo dojedó. Za tédeň došlo ze Sokolnic aviso, že majó na nádraží zásilko. Stařeček nakšíruvale koně ha pak se ptale stařenke, jesli majó jet jenem z hnojňákem, z nízkýma bočnicama, ha nebo majó zapříhnót do žebříňáka. Stařenka jim radile, že ta ogarina bode jak malý varhane, dež se na ňo dá všecko zahrát, hať jedó rači ze žebříňákem. Stařeček jo poslechl, přepřihle koně do žebříňáka ha vodjele. V Sokolnicích jim přednosta donesle z magacino takuvé balíček trocho větší než pakla tabáko, keré strčile za košulo. Stařeček posakruvale, venadale přednostovi do podvodníků ha jele zpátke. V Těšanech zastavile ho Rotnágluvé hospode, poručile se tvarůžke, pivo ha na zlost' vosmičko rezné gořalke. Duma to stařenka vod stařečka schetale, že te jejich rade stojjío za prd. Ogarino hodile na stůl ha protože tá bela jenem z pálené hlíne, tak se rozbila na malý kóske, kerý pak vehodile votevřeném voknem na dvůr. Dež potom pozděš k nim došel Bosňák s vorgafem, tak se vod něho kópile za dvacetikorono varhánke ha na te nám potem vehrávale.“

Strěček Francek: „Náš Lad'a jel večír ve žňa huž za tme po klekání s konvičkó do dědine pro Štengar na bicyklo, he dež mo světlo nefungovalo. Ho škoie ho haltuval s červenó baterkó ten nuvé četník Votáhal, co před tém než se dál ke komunistům, ježd'al s koňama v Martnicách ho Fiale. Křičel na něho: Ménem zákona stůj! Proč nemáš světlo? Zruvna chvílo

před tém vepile eletriko ha celá dědina bela po tmě. Lad'a bel pohotuvé ha povídá Votáhalovi: Šak vidíte, nende eletrika. Votáhal se chvílo zameslel ha potom řekl: Aha, sakra! Tak jed'; ha pustil ho bez pokute. Lad'a pak děkuvál své chytrosti ha Votáhalově hlóposti, že hošpóruvál padesátikoruno.“

Strěček Metúd: „Ve Smradlavé v Brně na Dornycha zametale na placo Aksamít z Votnic. Měle huž moc let ha bele to staré mládenec. Nigdá se nepucuvale střevíce ha decky čekale haž blato hoschne ha samo vodpadne. Dež jim mistr jednó nadávala, že chodijó jako vandrák, tak se dozvěděle, jak Aksamít šle na to skoro vědecke. Kópile v Brně ho Baře na Kobližné holici jednó nový střevíce. Jeden střevíc každé deň pucuvale ha viksuvala glóbinem ha z druhém nic nedělele. Střevíc, keré každé deň vošetřuvale, tak jim vedržél jenem vo tři dni dýl, než ten nepucuvané. Ha tak vezkómale, že pucuvat střevíce se nevepláci. Před takuvó vědeckó metodó mosele he mistr kapituluvat.“

Strěček Francek: „Včera sem mosel v Klobókách na jarmako kópit nuvé hrotek. Naše Mařeně ten staré hrotek rozbila při dojení kráva. Mařena, jak dojila, tak kráva jo furt mrskala vocasem po hobě. Hlópá Mařena hovázala provázkem krávě na vocas tihlo ha meslela, že bude mít pokoj. Stračena hale rozhébala vocas haji s tihló ha ta bóchla do dřevěnýho hrotka. Mařena spadla z hrotekem ze štolické pod krávo do hnuja ha hrotek se rosypál na tříske. Mařena bela ráda, že jo kráva s tó tihló nebóchla po hobě.“

Strěček Cyril: „Na prvního Apríla sem dal naše malé Fanynce koruno ha poslal jo do Spolko, habe se kópila vtipný semínko. Vona vopakuje první třído ha tak sem ji říkál, že dež bode jest vtipný semínko, tak bode mět na školní zprávě samý jedničke. Meslel sem, že Franta Spolkař se tomo zasmije ha dá jí za koruno do škarnétke trocho tvrdýho cokroví. Von hale, počívka jeden, jí dál do škarnétke kuličke černýho pepřo ha Fanynce řekl, habe veřídila stařečkovi, že jak te kuličke snijó, tak bodó chytřší než Šalomn. Poslal sem Fanyanko zpátke, habe ve spolko řekla, že se

majó te kuličke strěček strčit za klobók. Potem se huž Fanyňka vrátila ze sladkéma špalkama ha bode se moset holt víc hočit, habe měla jedničke ha né se jen hrát s panenka.

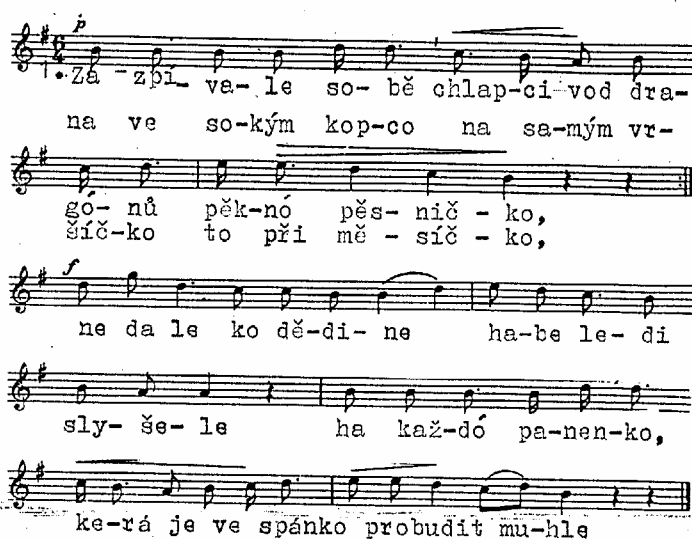
Strěček Metúd: „Ve fabrice v Brně se mnó dělával Martin z Němčiček ha Václav z Mlíčné holičke. Přes tédeň sme spávala ve fabrice ve dvouh seknicách ešče s druhéma chlapama z Votnic ha z Lovčiček. Měle sme tam haji kočeň ze šporheltem. Vařivala sme na něm večero. Martin donesl jedný vod řezníka maso, kerý belo trocho cětít, hale belo laciný. Hovařile sme z něho ve velkém hrncu guláš. V noci se nám všem, co sme ten guláš jedle, hodělo špatně. Dostale sme řidké případ z hostém běháním. Jeden záchod pro všecke nestačil, ha tak chlapi stahovali v noci podlikačke ho zdi vedli záchoda ha za magacinem v trávě. Ráno to nadělení ho zdi hoviděle mistr Štraus. Bele to brněnské Němec. Zavolale Martina, vokazovali rukó ke zdi a ptale se: Martin, vozistos (was ist das) ? Martin celó věc mistrovi vesvětlil: Majster, to co tade vedíte ho zdi, to ešče nic neni, to só jenem vozisčata. Ten pravé vozistos hovidíte haž v trávě za magacinem.“

Strěček Cyril: „V osumadvacátým roko mě zvolile prvním stárkem. Hoduval mozeka bela v Rathózo. V nedělo vodpoledna došle na mozeka také přespólní chlapi. Bele tam také dvě bratři Binci z Mótanic, vehlášení rváči. Strěčke, co tam ešče zvestale ha hrále karte, dež jich hoklidňovali, tak jich veliskale po hobách ha nakonec vehodile před hospodo. Ti pak nám stárkům řekle, co Binci v Rathózo vevádijó. Po večeri sme šle z mozekantama zpátke maršem do Rathóza ha huž předem se na Binke domlovice. V hospodě sme se stóple vedlivá nich ha jak mozekanti dohrále marš, hned sme chytile voba pod krke ha békuvama dostale véprask po řiti. Pak sme jich vehodile před hospodo přes klandr do potuka. Binci hotěkale potukem haž za zelnice pod mlénem a mótanic polňačko do Mótanic. Víckrát se v Šitbořicách na mozece nevokázeale. Me sme si hale do Mótanic na moziko netrůfle, habe nám to nevoplatile.“

Strěček Metúd: „V Brně ve fabrice s nama dělával Zeman z Pozořic. Von bel také myslivec ha zval našeho mistra Štrausa na pozdzem k ním na hon. Jedný vo honě se nevevedlo počasí, celé deň moc přšlo. V pondělí ráno sme se ptale

mistra, keré moc česke nehoměle, gde stílal, dež furt přšlo. Štraus řikale: Moc přšet, tak my honit Sémána okolo chlalupy. Dež sme se temo řechtale, tak se mistr vopravile: My honit chalupu okolo Sémána. Voboji mělo znamenat, že dež celé deň přšlo, tak stílal jenem vokolo Zemanuvé chalupy.“

Meze takuvém plkáním se strěcci take rádi zazpívala. Zpívala pěkně. Nekeří chodile jako zpěváci v kostele zpívat na kchór. Zpívala národní písničke, kerý znale ešče ze škole, navíc znale starý vojenský ha regrútský písničke. Také řekle: Zazpíváme svatý písničko ha spustile „Na tu svatú Katerinu“. Nerači zpívala dvojhlasně písničko vo dragónech:

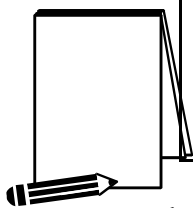
2. Stávé milá hoře, potěšení moje

slonko vechází,
 já mosím do boje ~~pat~~ frajérečko moje,
 huž je bílé deň;
 Staň podé mně šavličko, co leží na stolečko!
 Milá zhůro stala, šavlo mně podala,
 smotně plakala.

Hani se nenadále ha na věži hodine vodbile jedenástó. Strěcci mosele v nелеpším přestat ha hit dům, habe jich, jak řikale, nehonil po Hradisko Rarášek. Spíš šak proto, habe jim tetička duma nebrblale. Protahle to dyl jenem na svatýho Docha, dež tetičke bele na póti ve Křtinách.

Jak šle v pondělí ráno ze sklepa, huž se začínalo rozednívat. Potkávala koňáke, keří jele z vozama křtinském póníků naproti do Tuřan.

KÁ

Okénko rodáků

Nad Štengaráčkem č.2 - 1999

Musím nejprve poděkovat za přání k osmdesátým narozeninám redakci zpravodaje a všem, kdo si ne mně vzpomněli.

Dobře, že uveřejňujete „te historke ze starých časů“. Šitbořské nářečí už téměř u mládeže zmizelo až na pár výrazů. Okolo Konice a Zábřehu se ještě hanáckým nářečím mluví. Byl jsem nedávno na pohřbu jedné naší sestry v Choryni u Val. Meziřící. Pocházela z Bohuslavic u Konice a byl tam odtud jeden kněz a příbuzní. Mezi sebou „vekládale po hanácko“.

Hromadu vzpomínek ve mně vyvolala básnička na poslední stránce. Nevím, kdo je Robin Výhonský, ale bude asi o něco mladší než já. Když letěl Nobile na severní točnu r. 1928, mně už bylo 9 let, a on nosil „gatě s praporkem“. Na událost se dobře pamatuji. Viděl jsem letě Nobileho vzducholoď z kopečku za naším mlatem, za nynější školou. Letěla nad kopečky nad Nikolčicemi směrem na Brno a dost dlouho jsme ji mohli pozorovat na obzoru. Připadala nám klukům jako jakési dlouhé, tlusté prase. S Nobilem letěl také brněnský vědec František Běhouněk, který popsal své vzpomínky na ztroskotání a záchranění posádkou ledoborce Krasin. Nevím, zdali jsem se o tom, že bude u nás vzducholoď vidět, dověděl ve škole nebo od „stréčka Honzika z kupečka“, u kterého jsem poprvé slyšel rádio z krystalky. Který rok to bylo, nevím, ale později v letech 1935-36 jsem měl svoji krystalku se sluchátky a poslouchal v posteli. Rádio Philips koupil u nás v rodině jako

první můj bratr Josef, který byl leteckým mechanikem. Roku 1939 byl na letišti Kbely v Praze a po zrušení čsl. armády přidělen na okresní úřad do Strakonice, kde dodnes se svou rodinou žije.

V Praze v internátě jsme sice neměli rádio, ale na zápas Slávie s Juventusem nám ho někdo známý půjčil. Tehdy chytil Franta Plánička. Já jsem byl odjakživa „Spartan“, ale Plánička byl jedinečný. Měl však jenom dcery, pokud vím, a chodil do kostela v Liboci, kde bydlel do smrti.

Zabíjačky, to byla rodinná slavnost pro nás děti. Nejvíce se nás sešlo „ho stréčka Johanesa“. Bývali tam kluci a děvčata Zoubkovi - teténka byla za svobodna Zoubkova – a Valíčkoví, tedy my sousedi a „stréčka Francka z Nové holice“ a Viléma od cihelny. Naši sousedé byli bezdětní, ale byli rádi, když se nás dětí u nich hodně sešlo.

V hospodářství jim pomáhali „stréc Pivoňka“ a ten mne bral s sebou do lích na houby. Naši maminka se hub bála, ale teténka Lidmila je dobře připravila, a houbařil jsem po celý život. Teď už to nohy nedovolí. Ke stařečkům Kaňům na č. 130 zase chodila Kaňova rodina, ať už to byli nedělní „besedy“ nebo vaření trnek na podzim nebo v zimě zabíjačky. Stařeček uměl krásně vyprávět o Raráškovi na Hradisku nebo o vlku v líchách. Seděli zády k peci a my na zemi před nimi. Měli ještě pec na chleba a stařenka někdy pekla doma chleba. Později už se chodilo ke Kleinům. Pan Klein měl asi první osobní auto v dědině. Autobus měl první Sylva Lejska. Jak jsme byli šťastní, když nás někdy svezl aspoň po dědině!

P.Juvenál Antonín Valíček

Katoličtí kněží v Šitbořicích a ze Šitbořic

Kněží z naší farnosti

Náboženský život katolické farnosti si nelze představit bez přítomnosti a působení kněží. Vnější projevem toho, jak si věřící váží kněží, jsou primice novokněží, které jsou na jižní Moravě opravdovou lidovou slavností pro farnost i pro celé okolí. Poslední primice byla v Šitbořicích před 49 léty, roku 1950. Těmito řádky bych chtěl připomenout životní běh kněží, kteří se od poloviny 19.století narodili v naší farnosti.

1. P. Jan Konečný,

narozený 1.srpna 1859 a vysvěcený na kněze 8.7. 1883 v Praze. Pocházel z rodiny, které patřila cihelna a jeho bratr, lékař, byl primářem nemocnice v Třebíči.

1883-1895 kaplan v Benešově u Prahy
 1895-1914 farář v Sázavě, místa působení sv. Prokopa
 1898 jmenován čestným kanovníkem
 1914 správce vikářského úřadu v Kostelci nad Černými Lesy
 1914 od 1. 9. 1916 také farářem ve Vavřinci
 1916 jmenován arcibiskupským notářem
 1924 konsistorní rada
 1925 nesídelní kanovník ve Staré Boleslavi
 1927 zámecký kaplan v Kostelci nad Černými Lesy
 1933 slaví 50 let svého svěcení na kněze
 1937 dostává konsistorní pochvalu za svou činnost

+ 16.května 1945 a pochován v Kostelci nad Černými Lesy

2. P. Vilém Viktorin, pocházel z domu Viktorinů proti mému rodnému domu. Jeho příbuzným byl Jaroslav Viktorin, který se oženil, tuším, do Němcic.

29.11.1892, datum narození. Byl spolužákem prof. Dominika Pecky na gymnáziu i v semináři. Ten se o něm zmiňuje v knize „Starý profesor

vzpomíná“ (vydal Zvon 1996, s.62)

1918, 2.3. vysvěcen na jáhna

1918, 5.července vysvěcen na kněze v Brně

Další osudy mi nejsou známy. Jen jsem od svého otce slyšel, že se oženil. Nepamatuji si, že bych ho někdy v Šitbořicích viděl.

3. P. Jakub Navrátil,

narozen 30.července 1910, z řádu salesiánů, gymnázium studoval ve Fryštáku, teologii v Turíně a v Římě, kde dosáhl titul licenciátu z teologie.

1935, 28.7. vysvěcen na kněze v Římě 1937 primice v Šitbořicích

1945 ředitel salesiánského ústavu v Ořechově, farnost Polešovice

1950 internován s ostatními spolubratry v klášteře v Oseku u Duchcova.

1968 asi od té doby farářem v Čáslavicích, děkanát Příbyslavice

1974 farářem v Nových Syrovicích, v Lánu a Nimpšově

v důchodu bydlel nějaký čas v rodném domě v Šitbořicích, pak se odstěhoval do domu důchodců pro řeholníky a kněze na Moravci.

+ koncem července 1995 a měl pohřeb na Moravci 1.8.1995. Ze Šitbořic tam byl vypraven autobus.

4. P. Matěj Ludvík Urbánek, člen kapucinského řádu, narozen 22.února 1913

gymnázium studoval v Praze na Arcib.gymnáziu, kam docházel z juvenátu kapucínů na Hradčanech do r.1931.

1931 vstupuje do řádu kapucínů

1932-1935 studium filosofie v Holandsku ve francouzském klášteře

1935-1939 studium teologie v Olomouci

1938 29.6. vysvěcen na kněze v Olomouci a primice v Šitbořicích

1942 Opočno u Náchoda, kapuc. klášter, vyučuje náboženství atd.

1944 Roudnice nad Labem, kapuc.klášter, vyuč. náboženství atd.

1945 ve službách litoměřické diecéze, farář
Doksy pod Bezdězem

1948 emigroval do Německa. Byl v
sběrném táboře v Řezně a později odešel do
U.S.A.

1953 farářem v Little Turkey, stát
Iowa. Stal se 12.farářem ve farnosti, kterou
pomáhala založit rodina Dostálova, pocházející z
Boršic u Buchlovic. Dva kněží z této rodiny tam
byli předchůdci P.Ludvíka.

1961 farářem v Prairieburgu, stát Iowa.
Větší farnost.

+ 1961 umírá náhle a je pochován v
Prairieburgu.

5. P. Jan Evžen Konečný,

člen kapucínského řádu, narozen 16.května
1914

z Kuchyňky, jeho bratři byli Eduard a Vilém,
zvaný kominář.

1931 končí studium na gymnáziu v Praze
jako chovanec kapucínského juvenátu na
Hradčanech a vstupuje do kapucínského řádu.

1932-1935 Breust-Eijsden v Holandsku,
studium filosofie

1935-1938 Olomouc, studium teologie

1938-29.6.vysvěcen na kněze a primice
v Šitbořicích

1939-1950 v Brně, kapucínský klášter.
1948 duchovní správce v porodnici

1950 násilné přestěhování do Broumova .V
září nástup do PTP v Komárně.

1951 byl s námi ještě v Plaveckém Podhradí, ale
pro nemoc byl propuštěn do civilu

- nějakou dobu byl kaplanem v Třebíči na faře v
Jejkově potom administrátorem v Přibyslavicích.
Jednou jsem ho tam navštívil.

Dokud byl v Brně často vypomáhal v
kostele v Šitbořicích.

+ 18.dubna 1962 a byl pochován v Šitbořicích.

6. P. Antonín Juvenál Valíček,

člen kapucínského řádu. Nar. 15. června 1919

1930-1935 studium na gymnáziu jezuitů v Praze
Bubenči. Dochází z juvenátu kapucínů na
Hradčanech

1935 vstup do kapucínského řádu.

1936-1939 studium filosofie v Breust
Eijsdenu v Holandsku.

1939-1943 studium teologie v Olomouci

1942- 5.7. vysvěcen na kněze v Olomouci.
12.7. primice v Šitbořicích menší sláva kvůli
situaci po atentátu na Heydricha.

1943-1944 duben - Praha-Hradčany, kapuc.

klášter, vyučování studentů

1944-1945 srpen - Opočno u Náchoda,
kapuc. klášter, vyučování studentů, výpomoc na
různých farech na okolí.

1945 srpen-říjen Litoměřice, kapuc. klášter
"národní správce kláštera".

1945 říjen -1950 konec dubna Praha-
Hradčany, vyučování studentů a nejrůznější
práce, např. docházení do ženské věznice Řepy u
Prahy, bohoslužby ve vojenské věznici, později
tzv."Domečku" atd.

1950 -24.dubna - 5.září násilné soustředění
v Broumově. 1950, 5.září nástup do PTP v
Komárně.

1950-1951 stavba kasáren v Podbořanech,
dřevorubec na Šumavě - Polná,

1951-1953 vojna v PTP na různých místech
na Slovensku, která končí 1953 -31.prosince v
Banské Bystrici.

1954-1966 zaměstnanec n.p.Stavindustria
v kanceláři na stavbě a později hospodář provozu
2 léta a konečně samostatný zásobovací referent
na podnikovém ředitelství. Mezitím - Večerní
stavební průmyslová škola.

1967-1968 - srpen kaplan v Žiari nad
Hronom.

1968-1969 kaplan v Brezně nad Hronom

1969-1970 Fulnek-kapucínský klášter-
přítom zásob. referent v ROMO-pračky.

1970-1979 opět v Banské Bystrici jako
zásob. referent n.p. Stavindustria.

1970-1979 kromě práce v zaměstnání na
tzv.š16 vypomáhám ve farnosti Mýto pod
Žďmbierem a potom 2 roky v Staré Kremnici,
farnost Žiar nad Hronom - prakticky jako kaplan.
Potom 1975-1979 výpomoc v neděle a svátky v
městečku Ľubietová na Pohroní.

1979-1999 v důchodu jako duchovní
správce Charitního domova Sester sv. Kříže v
Boršicích u Buchlovic a výpomoc v okolních
farnostech. Věnuji se překladům duchovní
literatury z němčiny, francouzštiny a angličtiny a
vyučování těchto jazyků dětem i dospělým.

7. P.Josef Stejskal,

narozen 21.ledna 1922. Teologii studuje
v Brně.

1949-5.7. vysvěcen na kněze v Brně a
primice v Šitbořicích

1949 kaplan v Poštorné

1950 kaplan v Děčíně v litoměřické diecézi

1999 stále administrátor v Horní Polici u
České Lípy, kde s ním byli i jeho rodiče.

Více informací nemám.

8. P. Vladimír Stejskal,

narozen 9.října 1923, syn Ondřeje Stejskala seminář studoval ještě v Brně.

1950-1964. vysvěcen na kněze a primice v Šitbořicích. Nebyl jsem na ní.

1950-1953 vojín PTP, setkali jsme se na různých místech.

1954 po propuštění z PTP postupně kaplan: Třebíč, Budišov u Třebíče, Vladislav, Velké Meziříčí 13 let administrátor Slup-Jaroslavičky u Znojma, v té době kratší čas Nové Město na Moravě, Znojmo-fara u dominikánů

1979 administrátor v Lanžhotě dodnes - 1999.

Komentář k tomuto seznamu si neodpustím. Jak to, že za posledních 50 let se neobjevilo ani jedno kněžské povolání? Je zajímavé, že dnes více kněží pochází z velkých měst než z venkova. Zarazilo mne, že v článku Náboženský život v publikaci Malebné Kloboucko není ani zmínka o působení P.Eduarda Chadima ani P.Jaroslava Hudce, kteří většinu kněžského života, nebo jako pan děkan Hudec celý svůj kněžský život věnovali naší farnosti. Jejich působení by měli popsat a zhodnotit ti, kdo žili ve farnosti. Já jsem celý život mimo farnost.

Vzpomínka na ty, kteří nějak vykročili směrem ke kněžství

Pan rada Chadim podporoval nástup chlapců do juvenátu - Serafínská škola v Praze. Kromě nás tří, kteří jsme dospěli ke kněžství, byli tam ještě tři chlapci: Jan Nevídal (Šimek), který r.1934 vstoupil do řádu, ale později ze Švýcarska, kam byl poslán studovat, odešel. Žije v Rakousku

s manželkou a synem. Dále tam nějakou kratší nebo delší dobu byli: Josef Kaňa, můj bratranec, Karel Týbl, Antonín Stejskal, který později zahynul při návratu z koncentračního kláštera.

Později byli v juvenátě kapucínů v Třebíči: P.Vladimír Stejskal a Ladislav Hanák (Hulán).

V semináři v Brně byl po skončení gymnázia také kratší dobu můj bratranec Josef Valíček z Nové Ulice. Viděl jsem ho jednou v klerice v Šitbořicích. Stal se učitelem a později jsem ho nemocného navštěvoval v Hroznové Lhotě, kde byl řídícím a kde žije jeho vdova a dva synové. Zemřel ve Strážnici a je pochován v Hrozn. Lhotě. Byl ročník 1908 nebo 07.

Kněží vzeší z rodin rodáků

Kněží, kteří se nenarodili v Šitbořicích, ale jejich rodiče odtud pocházejí:

P. Karel Onuca narozený 7.10.1923 v Jemnici, otec pochází ze Šitbořic - vysvěcený na kněze v Brně 5.7.1947, farář v Podivíně od r.1968. Nyní r.1999 po infarktu.

P. Ing. Pavel Kopeček, narozený v Násedlovicích, matka roz. Zelinková ze Šitbořic. Vysvěcen 22.6.1996 v Brně. Studoval v Římě.

P. Vít Rozkydal, nar. 1970, otec i matka pocházejí ze Šitbořic. Otec Silvestr Rozkydal pochází z domu č. 113 na ulici Nové. Rodiče se po svatbě odstěhovali do Hodějic. Studoval v Olomouci, vysvěcen v Brně 26.6.1999, primice v Hodějicích 3.7.1999 (doplněno redakcí).

P.Antonín Juvenál Valíček
Boršice u Buchlovic

Duchovní správci v Šitbořicích

V Šitbořicích byl nejstarší kostel na okrese Klobouckém. Roku 1255 byla již fara v Šitbořicích.

Roku 1317 patronát kostela i fary přešel od kláštera Rajhradského na soukromé majitele osady.

Kněží v Šitbořicích:

18.5. 1612 dopis od kardinála převorovi u sv. Tomáše.

do 1620	Adam Čelustka
1620 - 1632	Martin Strazce
1632 - 1665	Dominik Firmo

?

1669 - 1679 Pater Gorčalka - et Pater Kavalir tempore Tartavorum

1679 - 1682 Venceslaus Franciskus Pokorný

11. 5. 1682 - 1691 Martin Bednarž

5. 7. 1691 - 1692 Mathias Josephus

17. 1. 1692 - 1711 Jakobus Joanes Kolečak, Moravus Tartavorum

5. 2. 1711 - 1716 Georgius Finsterschot

4. 1716 - 1725 Joannes Franc. Polaschek

28. 9. 1725 - 1733 Georgius Hieronimus Dočkal

24. 4. 1733 - 1737 Kasparus Gedlička /Gedliczka/

11. 4. 1737 - 1739	Andreas Einreiser
27. 11. 1739 - 1759	Franciskaa Norbertus Skupka
16. 1. 1759 - 1766	Martinus Leopoldus Miller
25. 10. 1766 - 1787	Mathias Lendenhamer
6. 9. 1787 - 1789	Franciskus Libischer
1789 - 1802	Ludvík Grim
18. 12. 1802 - 1822	Nikolaus Steindl
6. 5. 1822 - 1834	Antonius Mstiena

22. 7. 1834 - 1852
1852 - 1886
28. 4. 1886 - 1908
1. 4. 1908 - 1938
25. 8. 1938 - 1980
24. 8. 1980 - 1988
13. 11. 1988 -

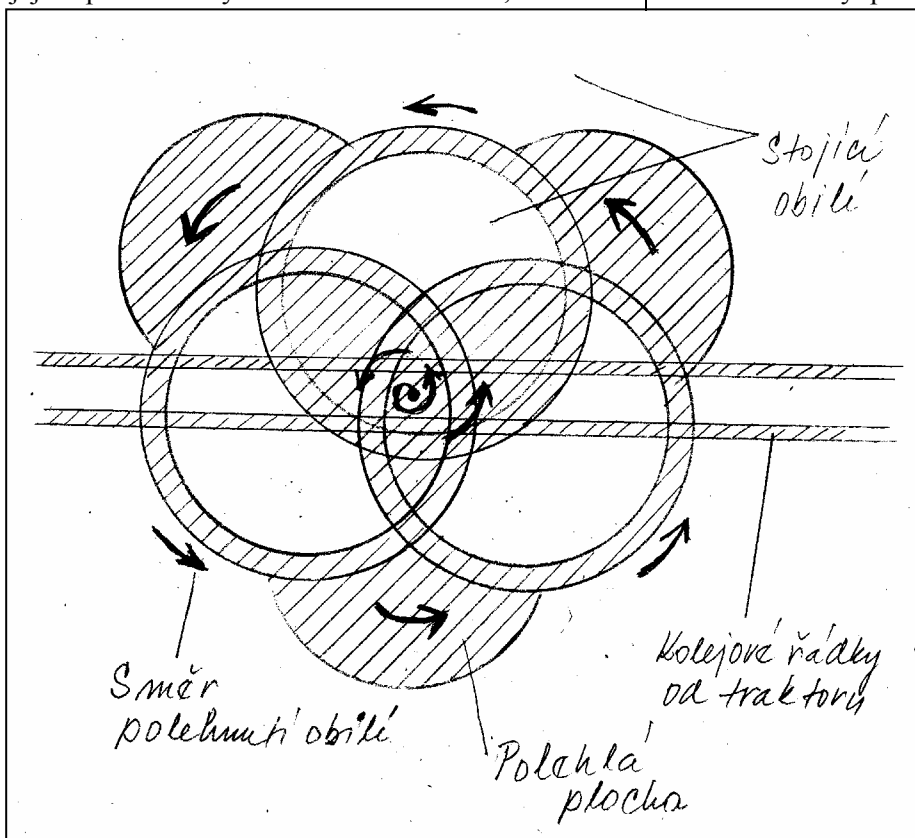
Antonius Abzug
Venceslav Šula
Antonius Vogt
Eduard Chadim
Jaroslav Hudec
Křištof František Hoffmann
Jaroslav Horák

Rudolf Metelka

Ufoni v Rozdílech aneb Léto kruhů v Šitbořicích

Většina z Vás už určitě přišla do styku s pojmy jako piktogramy, agrosymboly nebo záhadné kruhy v obilí. Kdo vytváří záhadné obrazce v polích a hlavně proč a pro koho? První oficiální zprávy o kruzích v obilí se v tisku objevily v osmdesátých letech. Od té doby se tento v historii našeho století ojedinělý fenomén značně modifikoval a rozšířil. Piktogramy, které se do dnešního dne ukázaly, ve všech ohledech přibíraly na objemu, množství i komplexnosti. Proto dnes existuje celá řada zajímavých teorií o jejich původu a významu. Proto každého, kdo se

o tuto problematiku zajímá, ale nejen ty, vyhnala do polí zpráva, že v Rozdílech se objevily záhadné kruhy. Piktogram vznikl uprostřed července a byl hezky viditelný z cesty. Dokonce přijela televize, a tak se na krátký čas staly Šitbořice trochu známějšími. Kdo si kruhy prošel, určitě si všiml pravidelně položených stébel, které ovšem nebyly polámané, ale jen ohnuty proti směru hodinových ručiček. Kruhy měly kolem 10 metrů, bylo jich celkem 6 a jejich propojením vznikl velký trojúhelník. Během pár dnů si kruhy prošlo dost lidí, takže na nějaké

vědecké zkoumání určitě pomyslel jen málokdo. Rozdíl mezi pravými kruhy a stále populárnějšími padělkami je čím dál tím očividnější. Málokdo by si ostatně dal práci, aby pošlapal, ale přitom nepolámal, pěkný kus pole a větrný vír by těžko dokázal udělat šest kruhů navzájem propojených. Jednou se podařilo nafilmovat vznik piktogramů. Bylo to v Anglii v žitném poli na úpatí pahorku s pevností z doby železné Olivers Castle. Badatelé pečlivě zkoumali snímek čtyř svítících koulí, které během několika sekund vytvořily kruhy ve tvaru vločky o velikosti přes 30 metrů.

Expert s dvacetiletou zkušeností Jim Dilettoso, bývalý pracovník NASA, je přesvědčen o tom, že film je pravý a není zhotoven na počítači. Ale svůj úsudek si musí udělat každý sám. Pro někoho je to větrný vír, někdo v tom vidí podvod, jiný zase zásah nebes.

Vzhledem k tomu, že celá záhada zatím stále nemá řešení, je nutné obrazce zkoumat ještě

pečlivěji než kdykoliv předtím. Stovky piktogramů vznikají každým rokem po celém světě a jsou stále složitější. Koho toto téma zajímá, tak si může vybrat ze široké nabídky nakladatelství Etna. Ale už teď se můžeme těšit, co nám přinese příští léto.

Petr Hájek

Vinařská besídka

Podle průběhu počasí jsme mohli spokojeně říci, že tento rok vinohrady dobře přezimovaly. Také jarní období bylo příznivé, všechny práce jako řez, suché postřiky a obdělávání půdy se mohly vykonat včas. Vinohrady i dobře odkvetly a násada hroznů, až na Svatovavřínecké, se ukazovala dobrá. Později se objevily houbové choroby, hlavně „oidium“, některé tratě poškodilo i krupobití, takže ta slibná násada se poněkud snížila. Při ochraně proti perenospoře a „oidiu“ se ukázala nutnost střídat postřikové látky, protože se projevila v některých případech jejich neúčinnost. Také se ukázalo, že

je velmi nutné postříkat vinohrady poškozené krupobitím ihned, případně postřík po několika dnech znovu opakovat.

Přes to všechno bude ještě co sbírat a průběh počasí v době dozrávání dovoluje předpoklad, že kvalita letošního vína bude dobrá. Jen by se měly nechat hrozny dobře vyzrát. Nic nemůže nahradit přírodní cukr a přírodní kyseliny ve víně. Poptávka po vínech velmi klesá, normální vína jsou skoro neprodejná, ale kdo si vyrábí víno jen pro sebe, anebo své blízké, neměl by nikdy s vinobráním pospíchat. Je tu sice nebezpečí náletu špačků, ale jsou již cenově dostupné ochranné sítě, které spolehlivě vinohrady ochrání.

Čas začátku vinobraní býval stanovený Horenským právem, pro Šitbořice vydaným v roce 1713 a Vinařským pořádkem vydaným císařem Josefem II. 22.9. 1784. Tam bylo doslova napsáno:

Capitola XXXIX.

Stanovení času k sbírání má budoucně jedině od kruntovních Vrchnostech a jejich Auřaduv dependirovati, pročez pak Stránky a zapotřebné Dovolení k Sbíráni se po každý v nich oznámiti dají.

Capitola XXX.

Spíše ale nežli Auřad toto Dovolení udělí, má se s Dohlídačem, kde jaký ustanovený jsou, kdež by jich ale nebylo, s jinými v tej Věci zběhlými, a k žádné Straně se nenakloňujícíma Lidmi hory obejdiati Okolostojičnosti dobře a bedlivě přehledati, a při tom obzvláště na Zralost hroznů, Čas roku a Povětrí Ohled vzíti.

Capitola XXXI.

Aby však Poddanýmu tímto se žádná stížnost nestala, žádným Spůsobem nedovolujem za Udělení takového Dovolení nětco vybírati.

Tato podivná čeština vznikla tím, že Vinařský pořádek vydaný v němčině byl doslova přeložený do češtiny. Obsah ale by se měl využívat i dnes, protože budoucnost našeho

vinařství je jen ve zvýšení kvality vín. Proto v nových výsadbách by měly už být jen velmi kvalitní jakostní odrůdy jako Chardonnay, Muškát moravský, Sauvignon, Frankovka,

Rulandské šedé, Cabernet-Souvignon, Tramín. Všechny tyto odrůdy dávají nižší úrody, ale kvalita vína zabezpečí dosažení vyšších finančních výsledků.

Pracovníci vinařské a vinohradnické unie, kteří zpracovávají program rozvoje Moravského vinařství mají oprávněné obavy, že bez zásahu státu nebudou moci naši vinaři čelit zahraniční konkurenci. V těchto zemích je vinařství všemožně podporované státem, takže mohou vyvážet víno za velmi nízké ceny. V roce 1996 bylo dovážené víno ze Španělska za 8,60 Kč, v roce 1997 již za 5,95 Kč za litr a v roce 1998 za 5,30 Kč, což je méně než stojí obal a doprava. V zemích odkud se k nám dováží podstatná část vína, to je Španělsko, Itálie a Francie, neberou vinařství a vinohradnictví jen jako zemědělskou výrobu, ale chápou ji také jako ekologickou záležitost, která má vliv na kulturní tvorbu krajiny.

Naši vinaři jsou v úplně jiné situaci a ochrana trhu u nás není žádná. Vinařství zaměstnává přibližně 7000 lidí žijících na venkově (bez malovýrobců), vytváří každoročně hodnoty zhruba ve výši dvou miliard korun. Stát z tohoto odvětví odčerpává ročně kolem 1,1 miliardy korun na daních, ale na jeho záchranu

pamatuje jen nepatrným zlomkem prostředků. Jen těžko si můžeme představit život lidí na jižní Moravě bez vína. Víno tu bylo vždy jedním z hlavních zdrojů obživy. Patří k tradici, která má své kulturní a společenské důsledky. Povaha lidí a jejich soudržnost ve vinařských obcích je jiná než v průmyslových oblastech. O pivu je těžko vykládat, protože je vyrábí někdo jiný v pivovaru. Ale tady, když se sejdou sousedi, každý z nich je vlastním výrobcem. Posedí, povykládají, porovnají své výsledky. To drží lidi pohromadě.

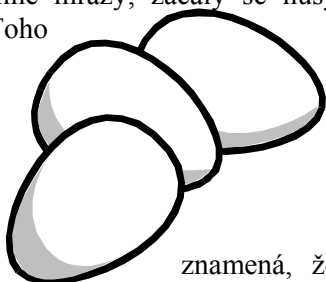
Dovede si představit, že by na stránkách kolem našich obcí nebyly vinohrady? Že by na pozemích, které jsou dnes pečlivě převážně ručně obdělávané, byly jen zpustlé kopce? Vinohrady patří do naší krajiny. Bez nich by to už nebyla jižní Morava.

A aby to tak bylo, musíme překonat toto pro vinaře nepříznivé období s vírou, že to zase bude lepší. Kolik už těch nepříznivých dob naše vinohrady přežily: Třicetiletou válku, révolucí pohromu, mrazy, krupobití, škůdce a zase vždy vinohrady za pomoci lidí obživly. A snad my dnes jsme horší než byli naši předkové?

Ing. Antonín Konečný

Hodové husy

Na hodovém stole mimo koláčů musela být také pečená husa nebo alespoň kačena. Tenkrát se ještě drůbež nekupovala v obchodě a každá hospodyně si ji musela vychovat sama a to dalo hodně práce. Z minuloročního hejna si vybrala jednu nebo dvě chovné husy, musely být pěkně stavěné a nesměly se štípat s druhými husami. Po novém roku, až povolily silné mrazy, začaly se husy honit k houserovi. Toho neměla každá rodina, ale většinou rolníci anebo někteří živnostníci. Za to se platilo anebo se to oddělovalo, to znamená, že se určená částka odpracovala. Tenkrát se platilo dělníkům při polních pracích 7 korun za den. Když začala husa nést vajíčka, na každé se

inkoustovou tužkou napsalo pořadové číslo. Husa snesla 8 – 12 vajec. Když ji začalo padat peří a ona ho začala shromažďovat, udělalo se jí někde, obyčejně v síni, anebo letní kuchyni, hnízdo ze slámy, položily se do hnízda všechny vajíčka a husa na nich poctivě seděla. a hnízdo velmi důrazně chránila. Jak se někdo přiblížil začala syčet a když to nepomohlo, zaútočila i zobákem. Hnízdo skoro neopouštěla, takže se jí k hnízdu musela dát voda a krmení. Hnízdo neopustila ani v nebezpečí života. V roce 1945 jsme měli husí hnízdo v letní kuchyni na dvoře. Po dobu fronty dům (č. 339) úplně vyhořel a při odklizení trosk jsme našli husu udušenou na hnízdě, které neopustila, ačkoliv byly dveře otevřené. Po týdnu sedění se vejce prohlížela proti světlu svíčky jestli jsou oplodněná. Byla tam vidět tmavá skvrna, budoucí house. Vajíčkům neoplozeným se říkalo „čistá“ a ta se

snědla. Když husa seděla na hníždě, nesmělo se pískat. Říkávalo se, že bychom zapískali housata. Housata se vylíhla po čtyřech nedělích. Ze začátku se přikrmovala vařenými bramborami se šrotem, ale jakmile vyrašila první tráva, pásala se venku. Pást housátka byla úloha stařenek a někdy i stařečků. Dělali to rádi, cítili se užiteční. Jak housata dorůstala, starost o husí hejno, které čítalo někdy až 20 kusů, jsme přebírali my děti. Po návratu ze školy jsme musely s nimi na pastvu. Ze začátku na travu a po žních na strnisko, hlavně na ječmenné a pšeničné. Pásli jsme husy naše, anebo cizí, to znamená těm lidem, kteří v tom čase neměli takové pastevece doma. Ani takové pasení husí nebyla jednoduchá záležitost. Brzo ráno se celé hejno hnalo na pole. Děvčata pásala blízko dědiny, ale my kluci jsme pásli vždy co nejdál, hlavně proto, abychom měli větší volnost pro naši činnost, která by se asi našim rodičům moc nelíbila. Dělali jsme si „fajfky“ z kaštanů, kouřili jsme suché listí a někdy i cigarety všelijak získané, chytali jsme myši, ve staré cihelně netopýry, vybírali jsme hnízda čmeláků a sršňů, pekli jsme turkyňové klasy a brambory, stříleli prakem gumovým a házeczím, zápasili mezi sebou a vedli války s chlapci z druhého konce dědiny anebo Těšaňákama, hráli karty, trhali ovoce zralé i nezralé, naše i cizí, zpívali písničky staré i moderní a zpívali jsme husám, aby se pásly. Nápěv byl tahavý a slova jednoduchá: Paste se housata, napaste si volata, hodně velké jako džbán, poženeme k stodolám a od stodo k hájčku, na tu čerstvou vodičku, vodička je studená jako růže červená – a tak pořád dokola až se husy napásly a hnalo se domů. Husy trefily domů samy. Někdy se nám pomíchaly, ale každá hospodyně je měla označené a to buďto barvou anebo vystříhaným peřím na krku či vystříhanými značkami na plovacích blanách husích noh. Za pasení dostával pasáček ráno krajíc chleba se sádlem, to samé večer a na konec peněžitou odměnu, ale ne moc velkou. Já měl jednou od stařenky za pasení slíbené vodové barvičky, stály 4 koruny, ale poslední den při cestě domů mi jednu husu přejelo auto, a tak jsem dostal jen řezu, maminka museli vrátit husu stařence z našeho hejna a nakonec mi i ty barvičky museli koupit sami.

Koncem prázdnin se začaly husy vykrmovat, aby byly na hody, ale hlavně na prodej. Byl to jeden z jistých příjmů hospodyně.

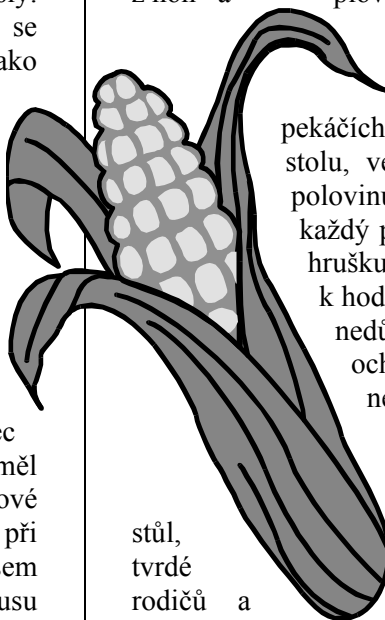
Vykrmená husa vážila až 8 kg (kilo stálo až 10 korun) a byl o ně v Brně velký zájem. Na krmení se daly husy do malé ohrádky, denně dva krát se krmily namočenou kukuřicí buďto rukou anebo takovým plechovým krmičem. To byla jen mamčiná práce, protože se stávalo, že huse zaskočilo. To ji vběhlo zrno do hrtanu, říkalo se, že do gágora a husa se začala dusit a někdy se i udusila. Naši stařeček Petr to uměli vytlačovat, a tak se s tak postiženou husou utíkalo ke stařečkovi a ten velmi zručně dokázali zrno vytlačit a husa byla zachráněná. Za to dostávali balíček tabáku. Jednou přinesli stařeček Peterka skoro udušeného housera a celou tu příhodu vyprávěli následovně: „Mama krmila hósera, zaskočilo mo, a tak sem ho vzal do náruče a hotěkal s ním k Petrovi. Hóser bel pořádné, nemuhl sem ho již honest, a tak ho sem ho mosel tahnót za sebó po smeko. Petr mo to veklačil a já říkám: Petře, hoďme tého hósera na váho. Tak ja a von měl šedesát kilo.“ A když se někdo potom stařečka Petra ptal, jestli to tak bylo, tak stařeček vždy odpovídal: „Ja, vážil tolik, ale haji s Peterkem.“

Husy se krmily 3-4 týdny, kačeny 2-3 týdny. Většina vykrmených husí se prodala a doma se nechala obvykle ta nejmenší, anebo která se přepařila nebo při škrubání nějak poškodila. Aby byla husa pěkně žlutá, strhla se z noh a plovacích blán žlutá pokožka a

tou se celé tělo husy pěkně obarvilo. Husy se pekávaly v kameninových pekáčích a kde bylo hodně lidí ke stolu, vedle husy se daly pěci na polovinu rozkrájené zimní hrušky a každý potom dostal kousek masa a hrušku. Udělal jsem to tak jednou k hodům, hosté ty hrušky nedůvěřivě okukovali, potom ochutnali, hrušky snědli a mě nechali jen maso.

Takže na závěr, všechno co se kdysi předkládalo na hodový všechno byl výsledek vlastní práce našich snad anebo hlavně proto, tak vzácné.

Ing. Antonín Konečný

stůl,
tvrdé
rodičů a
nám to bylo

S p o r t

Turnaj ve volejbalu a floorballu

Orel Šitbořice uspořádal 14.8. 1999 turnaj ve volejbalu dvojic a floorballu. Obou turnajů se zúčastnili také zástupci naší obce. Ve volejbalovém klání, které proběhlo dopoledne, po

vyrovnaných bojích zvítězila naše dvojice Josef Konečný – Pavel Halas. Ve floorballu suveréně vedlo družstvo Šitbořice III. Družstvo Šitbořice I jen těsně podlehlo v souboji o druhou příčku týmu Telnice.

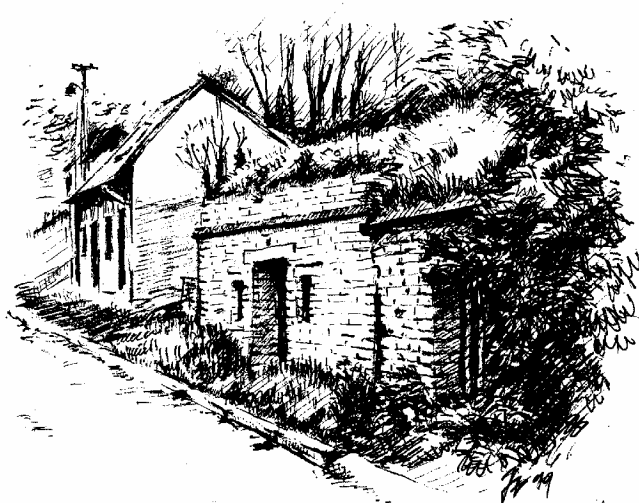
- HP-

Volejbal dvojic			Floorball		
1.	Šitbořice	Konečný - Halas	1.	Šitbořice III	
2.	Telnice	Novák - Jašek	2.	Telnice	
3.	Šitbořice	Lengál - Valíček	3.	Šitbořice I	
4.	V. Němčice	Burian - Cipperbard			

Situace ve fotbale

III. C Dospělí								OP Dorost sk. B									
1.	Sok.Krumvíř	5	5	0	0	17	4	15	1.	Sok.Přibice	5	4	1	0	13	4	13
2.	Sok.Brumovice	5	4	1	0	22	6	13	2.	Sokol Křepice	5	4	0	1	26	7	12
3.	Sok.Šitbořice	5	4	0	1	8	4	12	3.	Sok.V.Němčice	5	3	1	1	32	7	10
4.	Sok.Kobyli	5	3	1	1	12	7	10	4.	Sok.Pohodělice	5	3	1	1	21	5	10
5.	Dr.Nikolčice	5	3	0	2	13	9	9	5.	Sok.Šakvice	5	3	1	1	10	6	10
6.	Sok.Klobouky	5	2	2	1	9	6	8	6.	Sok.Strachotín	5	3	0	2	20	11	9
7.	Sok.Bořetice	5	2	1	2	11	5	7	7.	Sok.Šitbořice	5	3	0	2	8	9	9
8.	Družt.Vrbice	5	2	0	3	5	12	6	8.	Sokol Zaječí	5	2	2	1	12	6	8
9.	Sok.Němčičky	5	1	1	3	6	8	4	9.	Sok.Uherčice	5	2	0	3	7	8	6
10.	TJ Diváky	5	1	1	3	7	12	4	10.	Družst.Vrbice	5	2	0	3	13	18	6
11.	Sok.H.Bojanovice	5	1	1	3	6	15	4	11.	Sok.Krumvíř	5	2	0	3	11	20	6
12.	Sok.Boleradice	5	1	0	4	5	14	3	12.	Sok.Klobouky	5	1	0	4	13	13	3
13.	Sok.V.Němčice B	5	1	0	4	3	12	3	13.	Sok.Boleradice	5	0	0	5	1	21	0
14.	Sok.V.Hostěrádky	5	1	0	4	6	16	3	14.	Sok.Borkovany	5	0	0	5	1	53	0

KVÍZ

Také v tomto čísle otiskujeme kresbu našeho malíře, na které vidíte jedno zákoutí v naší vesnici. Poznáte které?

Na minulý kvíz správně odpověděla jen paní Marie Mercineriová.

"Ulička je mezi domkem Kovaříkovým a domkem Batoňkovým - dříve Linhartovým a sklep byl Václava Tesaře co bydlel ve mlýně.

S pozdravem Marie Mercineriová"

Poslední stránka

VÝLET

Nadopován jsem
aspoň týden předem
řekl svému autíčku
"na výlet si sjedem."

Vzál si něco prášku
dopil rumu flašku
pak si sednul za volant
a kašlál na vyhlášku.

Jeden z jeho brášků
hodil filčkám hlášku
mávli terčem a on stavl
o dopravní značku.

Zhodnotili srážku
s trubičkama tašku vytáhli,
prý ať si foukne.
Měla barvu hrášku.

F. Majer – 1995

Já už lepší nebudu...

Zenuško má milovaná
že mě pustíš s kamošama
odpoledne na jedno?

Nepustím tě, prase
vožereš se zase
a zas skončíš na záchytce
nebo taky v base!

Když mě necháš jít
nebudu tě bít,
dám si jen to jedno a vrátím se dom fit.

Jedno mi nic neudělá
kilo v kapse, ruka smělá
už, už sahá na kliku...

Hospůdko má milá
jakás temná síla
abych do tě vstoupil
mě dnes přinutila?

Jedno, po něm dvě, tři, čtyři piva v mojí
krvi víří

tři fernety obracáky
a dvě vodky dám si taky
bzukot včel se hlavou šíří
vláčný tělo k zemi míří.

Čtyry těžký končetiny
každá vede pohyb jiný
jako mucha v síti.
Už bych mohl zaplatit a jít.

Kamarádi, co mě znají
a domů mě nosívají
nedělají ani dneska.
Nedělají výjimku.

Dva kyble vody
mi náhle otevřely víčka,
přede mnou stojí
drahá polovička
a vrhá na mě špínu,
co mi patří.

Jen mi to ženuško,
hezky natři,
já už lepší nebudu.

Alespoň jedno hezký slovo bych darovat jí
chtěl,

však jazyk - olovo
a hlava plná včel
nezvládnou,
nevládnou.

Odpouští mi
a pět prstů na tváři
rudě se rozzáří.

Dnes zase budu jí nevěrný dnes zase budu
spát s jinou
s tou odpornou, špinavou, hnusnou
kocovinou...

Franta Majer - 1993

ŠTENGARÁČEK

zpravodaj obce Šitbořice

REDAKČNÍ RADA:

Šéfredaktor: František Franěk, **zástupce šéfredaktora:** Ing. Josef Zelinka,

členové rady: Ing. Antonín Konečný, František Majer, ml., **sazba:** Bronislav Kolegar

VYDAL: OÚ Šitbořice, Osvobození 92, Šitbořice v září 1999 jako č. 3/99, ročník 5

ZAREGISTROVÁNO: Okresní úřad Břeclav, č.j. 574/95- 408/Za., r.z.: 370011095

NÁKLAD: 570 kusů

*** VÝTISK ZDARMA**